T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2017/12
KARAR NO : 2017/11
KARAR TR : 20.02.2017

ÖZET: Asker kişi sanık hakkında "görevin ifası sırasında sınırın aşılması suretiyle bir kişinin ölümüne sebebiyet vermek" suçu nedeniyle açılan kamu davasının, suçun askeri suç olmaması, askeri suça bağlı bulunmaması ve sanığın terhis edilmesiyle askeri mahke-mede yargılanmayı gerektiren ilginin kesilmiş olması nedeniyle ADLİ YARGI yerinde görülmesinin gerektiği hk.

-
-
-
-

K A R A R

Davacı : K.H.
Ölen : C.M.
Sanık : İ.A.

OLAY : 7. Kolordu Komutanlığı Askeri Savcılığının 1.12.2014 gün ve E: 2014/364, K:2014/93 sayılı görevsizlik kararı ile; Şanlıurfa/Birecik-Bilekli 20. Zh.Tug. 3. Hd. A. 2. Hd.Tb. 7. Hd. Bl. Komutanlığına bağlı Konak Hd. Krk. Komutanlığı emrinde görevli sanık P.Çvş. İ.A.'nın, aynı Komutanlık emrinde görevli P.Uzm.Çvş. R.Ü. ve P.Er S.P. ile birlikte 15.4.2014 günü saat: 23.00 sıralarında, Suriye'den Türkiye'ye geçmeye çalışan yaklaşık 20-25 kişilik bir gruba Ani Müdahale Mangası olarak müdahale ettiği, bu kapsamda öncelikle "DUR" ihtarı yapıldığı ancak sınır hattına doğru yaklaşmakta olan kalabalık grubun söz konusu ihtara uymaması üzerine, P.Uzm.Çvş. R.Ü.'ın havaya doğru uyarı atışı yapması hususunda sanığa emir verdiği, sanığın da kendisine ait "532095" seri numaralı G-3 piyade tüfeğini iki kez ateşlediği, ancak bahsi geçen grubun sınır tellerine doğru yaklaşmaya devam etmesi ve Suriye tarafından silah sesleri gelmesi üzerine sanığın silahını bir kez daha ateşlediği, C.M.'in ölüm nedeninin uzak atış mesafesinden yapılmış olan bir adet ateşli silah yarasından kaynaklandığının tespit edildiği, olay yerinden alınan bir adet boş kovanın yapılan incelemesi sonucunda, söz konusu kovanın sanığa ait G-3 piyade tüfeğinden atılmış olduğunun anlaşıldığı, böylece sınır ihlali sırasında olaya müdahale eden ve bu nedenle eylemini görevin icrası sırasında gerçekleştirmiş olduğu hususunda tereddüt bulunmayan sanığın "Görevin ifası sırasında sınırın aşılması suretiyle bir kişinin ölümüne sebebiyet vermek" suçunu işlediği, bu suçun da askeri bir suç olmadığı gibi askeri bir suça da bağlı bulunmadığı, yüklenen eylemin askerlik hizmet ve görevleri sırasında gerçekleşmiş olmasına rağmen sanığın 9.5.2014 tarihinde terhis edilmiş olması nedeniyle asker kişi sıfatının sona erdiği ve bu sebeple Askeri Mahkemede yargılanmasını gerektiren ilginin kesilmesi nedeniyle yürütülecek olan soruşturma ve kovuşturma yapma görevinin adli yargı makamlarına ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı ile soruşturma dosyasının Birecik Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine karar verilmiş;

Birecik Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 23.3.2015 gün ve E: 2015/150, K:2015/149 sayılı iddianamesiyle; sanığın yüklenen eylemi, komutanının muhtemel saldırıyı veya kanuna muhalif hareketi önlemeye yönelik çabası içerisinde verdiği "havaya ateş et" emrinin gereği olarak yerine getirdiği, bunun sonrasında taksirle ölüme sebebiyet verdiği, taksirli ölümü meydana getiren fiilin sanığın emri yerine getirme çabası içerisinde kast olmaksızın gerçekleştiğinin anlaşıldığı belirtilerek, sanığın eylemine uyan Türk Ceza Kanunu'nun 85/1 ve 27/1. maddeleri uyarınca cezalandırılması istemiyle kamu davası açılmıştır.

BİRECİK ASLİYE CEZA MAHKEMESİ: 7.5.2015 gün ve E:2015/222, K:2015/355 sayıyla; sanığın suç tarihinde asker kişi olduğu, yüklenen suçun da askerlik hizmet ve görevleri sırasında işlendiği ve askeri suç olduğu, sanığın terhis olmasının durumu değiştirmeyeceği belirtilerek, sanığı yargılama görevinin askeri yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle, itiraz yolu açık olmak üzere görevsizlik kararı vermiş, dava dosyası, 7. Kolordu Komutanlığı Askeri Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

7. KOLORDU KOMUTANLIĞI ASKERİ MAHKEMESİ; 31.12.2015 gün ve E:2015/660, 2015/1112 sayıyla; sanığa yüklenen "taksirle ölüme neden olma" suçunun askeri bir suç olmadığı askeri bir suça da bağlı bulunmadığı, sanığın 9.5.2014 tarihinde terhis edilmiş olması nedeniyle asker kişi sıfatının sona erdiği ve bu sebeple Askeri Mahkemede yargılanmasını gerektiren ilgilinin kesildiği açıklanarak, sanığı yargılama görevinin adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, kararın temyiz edilmeyerek kesinleşmesi üzerine, dava dosyası, 7. Kolordu Komutanlığı Askeri Savcılığı'nca, Mahkememize gönderilmiştir.

Mahkememize gönderilen dava dosyasında, Uyuşmazlık Mahkemesi'nce 6.6.2016 gün ve E:2016/7, K:2016/8 sayılı karar ile adli yargı yerince verilen görevsizlik kararı kesinleşmeden dava dosyası Mahkememize gönderildiğinden,

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 1 ve 14. maddesinde belirtilen koşullar oluşmadığından, aynı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yöntemine uygun bulunmayan başvurunun reddine karar verilip dosyanın Mahkemesine gönderilmesinden sonra, dosyadaki eksiklik giderilip, adli yargı yerince verilen görevsizlik kararı kesinleştirilerek dava dosyası, kendisine gelmekle 7. Kolordu Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nce, Mahkememize gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümünün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler; Kenan YUMUŞAK, Osman ATALAY, Gökhan KARABURUN, Mehmet AVCIOĞLU, Sevilay TEMİZYÜREK BATIR, Remzi İĞREK'in katılımlarıyla yapılan 20.02.2017 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME: Yapılan incelemede, usule ilişkin işlemlerde 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş Ve İşleyişi Hakkında Kanun'da belirtilen süre ve biçim yönünden bir eksiklik görülmediği, adli ve askeri yargı yerleri arasında Yasa'nın 14. maddesinde öngörüldüğü biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu anlaşıldığından esasın incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim G. Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin adli yargı, Askeri Yargıtay Başsavcı Yardımcısı Mustafa KAYAALP'in davanın çözümünün adli yargı yerinin görev alanına girdiğine ilişkin yazılı ve sözlü açıklamaları dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Anayasanın "askeri yargı" yı düzenleyen 145 nci maddesinde asker kişilerin "askeri mahallerde" işledikleri suçlara bakmanın askeri mahkemelerin görevinde olduğu belirtilmişken; 12.9.2010 tarihinde yapılan halkoylaması sonucu kabul edilip, 23.9.2010 gün ve 27708 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5982 sayılı Yasa'nın 15. maddesi ile yapılan değişiklik ile maddenin birinci fıkrasında, "Askeri yargı, askerî mahkemeler ve disiplin mahkemeleri tarafından yürütülür. Bu mahkemeler; asker kişiler tarafından işlenen askerî suçlar ile bunların asker kişiler aleyhine veya askerlik hizmet ve görevleriyle ilgili olarak işledikleri suçlara ait davalara bakmakla görevlidir. Devletin güvenliğine, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlara ait davalar her halde adliye mahkemelerinde görülür.

Savaş hali haricinde, asker olmayan kişiler askeri mahkemelerde yargılanamaz" denilmek suretiyle "askeri mahallerde" unsuru madde metninden çıkarılmıştır.

353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu Ve Yargılama Usulü Kanunu'nun "Askeri Mahkemelerin Görevleri" başlığı altında düzenlenen İkinci Bölümünde yer alan "Genel Görev" başlıklı 9. maddesinde; "Askeri Mahkemeler Kanunlarda aksi yazılı olmadıkça asker kişilerin askeri olan suçları ile bunların asker kişiler aleyhine veya askeri mahallerde yahut askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlara ait davalara bakmakla görevlidirler" denilmekte iken, maddenin "….askeri mahallerde…." ibaresi Anayasa Mahkemesi'nin 26.6.2012 tarih ve 28335 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 15.3.2012 gün ve E:2011/30, K:2012/36 sayılı kararı ile iptal edilmiştir.

"Askeri suç" ise, öğretide ve uygulamada;

a) Unsurları ve cezalarının tamamı Askeri Ceza Kanunu'nda yazılı olan, başka bir anlatımla, Askeri Ceza Kanunu dışında hiçbir ceza yasası ile cezalandırılmayan suçlar,

b) Unsurları kısmen Askeri Ceza Kanunu'nda kısmen diğer ceza yasalarında gösterilen suçlar,

c) Türk Ceza Kanunu'na atıf suretiyle askeri suç haline dönüştürülen suçlar, olmak üzere üç grupta mütalaa edilmektedir.

Aynı Yasa'nın 13.10.1996 gün ve 22786 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4191 sayılı Yasa'yla değişik 17. maddesinde; "askeri mahkemelerde yargılanmayı gerektiren ilginin kesilmesi, daha önce işlenen suçlara ait davalara bu mahkemelerin bakma görevini değiştirmez. Ancak suçun askeri bir suç olmaması askeri bir suça bağlı bulunmaması ve sanık hakkında kamu davası açılmamış olması halinde askeri mahkemenin görevi sona erer" denilmekte iken, maddenin "... ve sanık hakkında kamu davası açılmamış olması ..." tümcesi Anayasa Mahkemesi'nin 11.3.2000 gün ve 23990 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1.7.1998 gün ve E:1996/74, K:1998/45 sayılı kararı ile iptal edilmiştir.

Buna göre, askeri mahkemelerde yargılanmayı gerektiren ilginin kesilmesi, daha önce işlenen suçlara ait davalara bu mahkemelerin bakma görevini değiştirmez. Ancak yüklenen suçun askeri bir suç olmaması, askeri bir suça bağlı bulunmaması halinde, askeri mahkemenin görevinin sona ereceği açıktır. İptal kararı nedeniyle, sanık hakkında kamu davasının açılmış olup olmamasının bir önemi bulunmamaktadır.

Olumsuz görev uyuşmazlığına konu kamu davasında, adli yargı yerince verilen görevsizlik kararında, olay tarihinde sanığın asker kişi olduğu, yüklenen suçun da askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işlendiği, suçun da askeri suç olduğu ve sanığın terhis olmasının bu durumu değiştirmeyeceği gerekçesine yer verilmiş ise de, sanığa yüklenen eylemin Türk Ceza Kanunu'nda düzenlendiği, Askeri Ceza Kanunu'nda bu suça ilişkin bir düzenlemenin bulunmadığı, bu nedenle "askeri suç" olmadığı kuşkusuzdur. Sanığın 9.5.2014 günü terhis edildiği de dosyaya getirtilen terhis belgesinden anlaşılmıştır.

353 sayılı Yasa'nın 17. maddesinde, askeri mahkemelerde yargılanmayı gerektiren ilginin kesilmesiyle daha önce işlenen suçlara ait davalara bu mahkemelerin bakma görevinin değiş-meyeceği, ancak suçun askeri bir suç olmaması askeri bir suça bağlı bulunmaması durumunda, askeri mahkemelerde yargılanmayı gerektiren ilginin

kesilmesiyle, askeri mahkemenin görevinin sona ereceği düzenlenmiş bulunduğundan ve somut olayda sanığa yüklenen eylemin askeri suç olmadığı anlaşıldığından, 353 sayılı Yasa'nın 17. maddesi uyarınca davanın adli yargı yerinde görülmesi ve Birecik Asliye Ceza Mahkemesi'nin 7.5.2015 gün ve E:2015/222, K:2015/355 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ: Davanın çözümünde ADLİ YARGI yerinin görevli olduğuna, bu nedenle Birecik Asliye Ceza Mahkemesi'nin 7.5.2015 gün ve E:2015/222, K:2015/355 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 20.02.2017 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri NECİPOĞLU	Kenan YUMUŞAK	Osman ATALAY	Gökhan KARABURUN

Üye	Üye	Üye
Mehmet AVCIOĞLU	Sevilay TEMİZYÜREK BATIR	Remzi İĞREK